

פרשת במדבר – Личность и общество

Глава «Бемидбар» всегда приходится на неделю перед Шавуот, праздник дарования Торы¹. Сделано это, в частности, для того, чтобы отделить קללות из «בחוקותי» от סיני הר מעמד. Более глубокая причина такого размещения – сущностная связь между Торой и мидбар (пустыней), поскольку пустыня отражает психологическое состояние евреев: для того, чтобы получить Тору, надо стать הפקר – ничьим, бесхозным, как пустыня².

Есть здесь и еще нечто. «Зоар»³ говорит, что слово «ישראל» можно расшифровать как:

יששים יבוא אותיות לתורה⁴

600.000 евреев стояли у горы Синай⁵. А это значит, что у каждой души есть своя уникальная доля в תורה, и именно единство еврейского народа, всех этих душ вместе, сделало возможным получение Торы. Совокупность душ евреев равна числу букв Торы. Тора дана человеку, и каждый еврей входит в структуру этого «большого человека», т.е. Кляль Исраэль, со своими руками, ногами и сердцем⁶. Таким образом, Тора была дана אחד בלב אחד – полному единству, цельному единому «человеку». Но такое единство должно было быть достигнуто при глубоком осознании, что все мы разные и что у каждого из нас – своя духовная задача. Как сказал рабейну Бехайе, на Синае было столько же ангелов (читай: «духовных корней») в высотах, сколько душ внизу⁷. В сущности, в процессе подсчета определилось, какая буква в Торе для какого

¹ בשנה מעוברת היא הפרשה המלרע

² רבינו בחיי ע"פ חז"ל

³ זוהר חדש סוף שיר השירים

⁴ בתשובת חתם סופר פירש דבאמת על פי חשבון אין בתורה אלא חצי מס' רבוא אותיות אלא דחז"ל חשבו האותיות באופן אחר, למשל הל' הוא בצירוף ב' אותיות ו' על גבי כ', וא' הוא צירוף ו' עם שני יודין, וכדומה, וע"פ חשבון זה קבלו חז"ל שיש ששים רבוא אותיות בתורה. וכן כתב הגה"ק ר' צדוק הכהן זצ"ל בפרי צדיק ריש פרשת במדבר (המגיה על אור גדליהו)

⁵ И хотя мудрецы говорили о תורה פנים לטורה, мы видим здесь, что их гораздо больше, и «Сефер а-хинух» (צה) объясняет это так:

כי שבעים פנים לתורה, ובכל אחת מהן שרשים גדולים ורבים, ולכל שורש ושורש ענפים, כל אחד ישא אשכול גדול של פירות נחמדים להשכיל לבות

Некоторые люди более «велики в Торе», чем другие. Они приводят больше хидушим. Так, Гемара говорит о царе Шломо:

עירובין כא ע"א: ודבר שלשת אלפים משל ויהי שירו חמשה אלף (מלכים א ה יב) – מלמד שאמר שלמה על כל דבר ודבר של תורה שלשת אלפים משל, על כל דבר ודבר של סופרים חמשה אלף טעמים

⁶ משך חכמה בראשית כב יד: שכל המין האנושי הוא אדם אחד וכל אחד הוא אבר מאיברי האדם הגדול וכל אחד נצרך לחבירו מושפע ומשפיע זה לזה וכולם כאחד נושאים קיום מין האנושי ונצחיותו.

⁷ ר' בחיי: לא אמר במספר שמותם כמו שאמר "ושא את מספר שמותם" (במספר הבכורים, במדבר ג מ)

ושא את מספר שמותם, יתכן לפרש כי פקודי ישראל בקבלת התורה בסיני היו כנגד פקודי מחנות המלאכים שנגלו שם במעמד הקדוש, והיה המספר במחנות ישראל בארבע דגלים כמספר המלאכים שבארבע מחנות שכינה, ועל כן אמר במספר שמות, כלומר במספר שמות המלאכים, כי היו ישראל באותו מעמד הקדוש מלאכים גופניים כמספר המלאכים המשרתים במרום, וזהו שאמר תפקדו אותם לצבאותם, כלומר כנגד צבאות השמות שהזכיר, כי ישראל צבאות מטה כנגד צבאות של מעלה, ואומר הכתוב (שמות ז) והוצאתי את צבאותי את צבאותי את עמי בני ישראל ע"כ

והסביר האור גדליהו את דבריו: שהמלאך הוא השורש שיש לכל אחד בישראל

еврея предназначена. Это высоко возносило человека. Потому и сказано: שאו את ראש כל עדת בני ישראל – подсчет определяется как подъем, возвышение человека¹. Примечательный урок нашей недельной главы состоит в том, что все эти индивидуальные различия не только не находятся в противоречии с единством, но что единство могло быть достигнуто только таким путем.

Шавуот – день не только дарования Торы, но и получения Торы: мы называем его קבלת התורה. Поскольку у каждого из нас есть своя доля в Торе, общая сумма всех наших Тор, объединение всех этих уникальных объемов Торы образует קבלת התורה «доставку», приход Торы в этот мир.

Каждая буква в Торе обладает своей независимой святостью. Вдобавок она обладает святостью как часть слова, как часть стиха и как часть главы, к которым относится². Здесь есть параллель с каждым отдельным евреем. Каждый еврей должен реализовать свой уникальный потенциал. Означающее подсчет слово לפקוד означает одновременно и то, что для каждого еврея установлено его особое место³. Его уникальность, в свою очередь, передает свой импульс его семье, уже по-другому – его колону, своими путями – его флагу (объединению трех колен) и всему еврейскому народу. Поэтому человек учитывался в нескольких подсчетах: как член своей семьи, своего בית אבות и, наконец, как отдельная личность – каждый относительно его разнообразных связей⁴:

א (ב) למשפחתם לבית אבתם במספר שמות כל זכר לגלגלתם :

Связь каждого человека с его семьей, коленом, флагом (состоящим из трех колен) и всем народом учит балансу между личностью и обществом (так же, как каждая буква Торы обладает собственной жизненной силой – хиютом). Человек не должен отказываться от своей индивидуальности ради общины. Напротив, именно его индивидуальность должна быть его вкладом.

У Синая 600.000 душ соединились, чтобы образовать народ. И теперь каждый раз, когда мы видим 600.000 евреев вместе, мы произносим благословение, потому что перед нами – новое единство, народ. Интересна формула этого благословения:

ברוך אתה ד' אלוהינו מלך העולם חכם הרזים⁵

Благословен Ты, Ашем Элокейну, знающий тайное.

Мудрецы объясняют: *так же, как непохожи, уникальны лица, так непохожи, уникальны мысли (и мнения)*⁶. А почему при виде народа заходит речь об

¹ אור גדליהו עמ' צג: דכל יחיד ויחיד שנמנה נתברר שורשו באותיות שבתורה. ולכן נאמר שאו את ראש כל עדת ישראל "שאו" – "הייב אויף", את כל יחיד לשורש שלו בתורה, לשורש בתורה לשורש החיות של האות ששייך לו.

² אור גדליהו פרשת במדבר ס' א: דכל אות ואות יש לו קדושה מיוחדת (חוץ ממה שיש להאות קדושה כחלק מהתיבה, מהפסוק ומהפרשה ומכל התורה כולה), וכן אמרו חז"ל ע' ספרי דברים לב סוף פסקא א) אין לך אות בתורה שאין בה תחיית המתים ... והאות הוא כלי החיות הבא ממקור החיים, כדאיתא "אורייתא וקודשא בריך הוא חד הוא" (זהר אחרי מות עג).

³ אור גדליהו שם: והלשון פקודים משמע כמו "ויפקד המלך פקידים" (אסתר ב ג) שכל אחד ואחד שנמנה נפקד על מקומו

⁴ אור גדליהו שם: ולכן מצינו שנמנה כמה פעמים "לבית אבותם", ולמנין השבט, ועוד נמנו למנין הדגל, וגם נמנו כלל מכלל ישראל, אחד משישים רבוא, שכל מנין ומנין מיוחד הוא שהיחיד יש לו מקום ותפקיד כאיש לבית אבותיו, ושייכות מיוחדת כאיש לשבט, ותפקיד מיוחד לאיש על דגלו, וכן יש לו מקום בתוך כלל ישראל כאיש מיוחד בתפקיד מיוחד אחד משישים רבוא

⁵ מסכתא ברכות דף נח עמ א

⁶ ברכות נח עמ' א: תנו רבנן הרואה אוכלוסי ישראל אומר ברוך חכם הרזים שאין דעתם דומה זה לזה ואין פרצופיהן דומים זה לזה

индивидуальности? Потому что в такой момент мы, простые смертные, уже не видим отдельных людей, мы видим толпу, безликую массу. И благословение призвано напомнить нам, что Б-г никогда не забывает о нашей «единственности», даже когда мы видим себя только в контексте народа.

Благословение подсказывает: *взгляни, как различны лица у всех, даже у однояйцевых близнецов. Лицо – та часть человека, в которой его внутренняя духовность оказывается обращенной вовне, к миру. Слово פניו связано как со словом פניו (внутри), так и со словом פנה (обратиться, повернуться). Это обращение внутреннего к наружному. (Вот почему лицо не прикрывают из соображений скромности. Это, в сущности, часть не физической, а духовной составляющей человека.) Так же, как вы различаете людей по лицам, так Б-г различает внутреннюю уникальность каждого – Ему известно сочетание черт характера каждого, тот неповторимый набор качеств, с которым человек подходит к жизни и истине¹.*

Точно так же свое, особое, восприятие евреем Торы приносит новое понимание огромного значения², потому что такой результат может дать только личное взаимодействие с Торой именно этого человека³.

Мы уже говорили, что, принимая Тору, евреи действовали כאיש אחד בלב אחד. «Вместе» – не один под влиянием другого, но каждый за себя, в едином порыве, все как один. Они не ожидали, что скажут другие, чтобы ответить так же. Каждый из них дал собственный ответ, открыл свою собственную истину, но тем не менее оказалось, что их сердца и уста говорили одно и то же⁴.

Вот такую информацию мы извлекаем из рассказа о подсчете в нашей главе. Глава описывает расположение Кляль Исраэль вокруг Мишкана. Ибо не в Мишкане, а в среде Кляль Исраэль находится Шехина – משכן ושכנתי בתוכם – лишь точка вхождения Шехины в этот мир.

Глава «Бемидбар» говорит, что окружающие Мишкан колена под своими флагами – часть структуры Мишкана. Мишкан находится в центре, но это именно центр, раз имеются окружающие его части, махане Леви и махане Исраэль. Действительно, так же, как Тора, Мишкан состоит из 600.000 душ еврейского народа⁵.

Мишкан – не что иное, как передвижной Ар Синай, духовный дубликат, долженствующий обеспечить Присутствие Всевышнего в еврейском народе на более постоянной основе. И, подобно тому, как у каждого человека есть свой источник в высших духовных сферах, проявленный в букве Торы, так каждый человек может найти свой собственный способ выразить эту духовность в земном мире путем

¹ מכתב מאליהו ח"ה דף 216: אמת פרטית ואמת כללית: "כשם שאין פרצופיהן דומין כך אין דעותיהם שוות" כל אדם יש לו "צירופי מידות" שונה. ועל כן לכל אחד עולמו משלו וגוון האמת שלו שונה מזה של חברו.

² מדרש רבה בראשית צו ה: מה דגים הללו גדילין במים, כיון שירודת טפה אחת מלמעלה – מקבלין אותה בצמאון כמי שלא טעמו טעם מים מימיהן, כך הן ישראל, גדלין במים – בתורה- כיון שהן שומעין דבר חדש מן התורה, הן מקבלין אותו בצמאון כמי שלא שמעו דבר תורה מימיהן

³ פאר הדור- חזון איש: לכל נשמה יש זיקה לספר המתאים לה ולפי משיבת ליבו של האדם ניתן להכיר איזה ספר מתאים עבורו

⁴Книга нашего наследия, Элияу Ки-тов, т. 3 с. 65.

⁵ אור גדליהו דף צד עמ' ב: ומה שאמר הזוה"ק שנמנו "כמה חיילין למשכנא", הוא משום שהיה לכל אחד ואחד חלק במשכן שהרי כל אחד נתן מחצית השקל לצורך האדנים שהם היו יסוד להמשכן, נמצא שלכל אחד מישראל יש חלק בתורה – באותיות התורה, וגם חלק במשכן.

служения, представляемого Мишканом¹.

Глава начинается с подсчета. Вообще вся книга «Бемидбар» называется Сефер пикудим. Не только потому, что в ней говорится о двух переписях (в главе «Бемидбар» и в главе «Пинхас»)², но потому, что слово «пикудим» может служить символом всей книги³. Вообще-то число воспринимается как нечто дегуманизирующее, обезличивающее. Нацисты пытались превратить еврея в цифру. Сегодня цифра – это номер банковского счета, кредитной карты, паспорта⁴. И вот, вместо того, чтобы сообщить нам то, что Ему и так известно – общую численность народа, Всевышний велит нам посчитать каждого человека и соотнести каждого с более широким общинным контекстом. Не цифру, но человека. Такой тип подсчета, целенаправленный и необходимый, не запрещен, говорит Абарбанель⁵. Но даже в такой ситуации мы никогда не подсчитывали каждого (только мужчин в возрасте от 20 до 60 лет), и мы никогда не доходили до точной численности этого народа, который так долго бросал вызов демографии⁶. Вследствие этого, говорит Шла, отдельная личность начинает осознавать свою реальную ответственность за благополучие целого⁷, что является жизненно необходимым качеством, характерным именно для еврейского народа.

שכל אחד ואחד נפקד על מקומו⁸.

Уникальность каждого индивидуума должна была быть выражена через расширяющиеся круги его связей: от семьи (בית אבותם) к колону. У каждого колена была своя особая роль, колена были разбиты на четыре группы по три колена в каждом – со своими флагами и со своими задачами⁹.

Группа	Флаг	Расположение	и	Цвет
--------	------	--------------	---	------

¹ אור גדליהו דף צה עמ' א: וי"ל על פי דברי הרמב"ן (בריש פרשת תרומה) שבנין המשכן מכוון כנגד מעמד הר סיני ... המשכן הוא ציור של מעמד הר סיני בנסתר ... שורשו למעלה ... וענין העבודה הוא לגלות כוחות נפשו מנחות מה:

³ אור גדליהו ריש ס' א: שענין פקודים הוא עיקר תוכן הספר וחשיבותו

⁴ ובאמת כתב הרמב"ן שלא היתה פה ספירה. אלא השגחה על המספר שספרו על ידי מחצית השקל

⁵ כתב האברברנל שכל ספירה לצרך מותרת (מובא בהגות לפרשיות התורה)

וכתב עוד שם בהגות: חז"ל עומדים על כך שבהתחלה כתוב "היה מספר בני ישראל" ואחר כך כתוב "לא ימד ולא יספר" = כאן בעושיין רצונו של מקום כאן באין עושיין רצונו של מקום. יוצא איפה, שכשאין עושיין רצונו של מקום, יש להם ייחוד של מספר, ואילו כאן אומרים חז"ל כי מפני חיתתן מנאם הרי הספירה סיבה לחיבה? אלא, אומר בעל נועם אלימלך, הפשט בקרא הוא להיפך. כשאין עושיין רצונו של מקום אסור לספור, כי אז הספירה היא ספירה כמותית בלבד, ואין לזאת משמעות רוחנית. אולם כשעושיין רצונו של מקום הספירה היא איכותית, ואז ישנה חשיבות לספירה.

⁶ אברברנל שם

⁷ בהגות לפרשיות התורה: מעניין הקשר, לפי רש"י ז"ל בין ספירת ישראל והשכנת השכינה עליהם. לא נתפרשה סיבה של קשר זה, ומארכים בו בעיקר ספרי דרוש וחסידות. השל"ה אומר כי המפקד גרם שכל אחד ואחד שם על לבו, כי הוא רק חלק בהויה הכוללת, ובו תלוי עולם מלא, שכן זכה הכריע את עצמו ואת עולמו לכף זכות. חשבונו של יחיד, היודע את מקומו וחשיבותו בכלל, מביא בהכרח לידי חשבון הנפש, שסופו השכנת שכינה בישראל.

⁸ אור גדליהו ס' א: והלשון פקודים משמעו כמו ויפקד המלך פקידים (אסתר ב ג) שכל אחד ואחד נפקד על מקומו.

⁹ במדבר רבה ב- ז

		התאמה: כנגד ארבע רוחות בעולם וכן סבב לכסאו ארבע חיות	
1. יעודה	לעב	מזרח: מלכה	Небесно-голубой
Иссахар	Солнце и луна	בעל תורה עם מלכה	Иссиня-черный
Звulun	Корабль	בעל עשירות	Белый
2. Реувен	Дудаим (мандрого)	Юг: בעל תשובה ושניים יסעו שהתשובה שנייה לתורה	Красный
Шимон	Шхем	כפרה	Зеленый
Гад	Стан (походный лагерь)	גבורה	Серый
3. יוסף: Эфраим	Бык и Египет	מערב: שכינה (בגבול בנימין) נאה לתורה ולתשובה	Глубокий черный
Менаше	Буйвол и Египет		Глубокий черный
Binjamin	זאב		12 цветов
4. Сыновья служанок:		Север:	
Дан	Змей	מאסף כל המחנות:	דומה לספיר
Ашер	Оливковое дерево	להאיר את החשך	דומה לאבן יקרה שמתקשות בו הנשים
Нафтали	Лань		Цвет осветленного красного вина
Леви	Урим ве-тумим		Белый-черный- красный

Ниже дана точная схема расположения вокруг Мишкана колен, образующих единый народ¹ (этот порядок сохранился и во время переходов по пустыне²).

¹ ב א: איש על דגלו באתת לבית אבותם יחנו בני ישראל מנגד סביב לאהל מועד יחנו

² רש"י ב ט: כשרואין העין מסתלק, תוקעין בחצוצרות ונוסע מחנה יהודה תחילה, וכשהולכין, הולכין כדרך חנייתן, הלויים והעגלות האמצע, דגל יהודה במזרח, ושל ראובן בדרום, ושל אפרים במערב, ושל דן בצפון

Мы являемся великим народом не потому, что отказываемся от нашей индивидуальности, но потому, что достигаем более полной самореализации благодаря сочетанию индивидуальностей в единое целое. Вклад каждого из нас в существование колена, так же, как в жизнь народа, уникален. На разных уровнях связей это сочетание индивидуальностей различно¹. А целое с его единой духовной целью формируется вокруг центра – Мишкана.

Эта система концентрических родственных кругов (с явленной в центре Шехиной) возникла на Синае, продолжала существовать в несколько более скрытой форме в пустыне и соблюдалась вплоть до нашего заселения Страны Израиля².

Подсчет делался для человека. Каждый, говорит Рамбан, должен был лично сообщить свое имя Моше, Моше должен был увидеть каждого и помолиться за него³. Моше должен был открыть каждому его сущность и его духовную задачу в жизни. Именно поэтому для обозначения подсчета используется слово תפקדו⁴. Существительное от слова פקודים – תפקיד (назначение, функция), и это означает, что

¹ אור גדליהו ס' א: שהיחיד יש לו מקום, ותפקיד כאיש לבית אבותיו, ושיכות מיוחד כאיש לשבטו, ותפקיד מיוחד לאיש על דגלו

² אור גדליהו, במדבר ב: בהקדמה לספר חרדים (ומקורו בתשובת הרשב"א) דגם אם היו בארץ ישראל, איש תחת גפנו, מ"מ חנייתם היתה סביב לירושלים ובית המקדש. היינו דכמו שהמצב בהר סיני היה בהתגלות ... ואח"כ במסתר על ידי הדגלים במדבר ... [כן] כשנכנסו לארץ [היה] נסתר עוד יותר [וכמו שכתב] החרדים "דאף שהגופים רחוקים הלבבות קרובים".

³ רמב"ן פסוק מה: לכולם זכות במספר שימנו לפני משה ואהרן כי ישימו עליהם עינם לטובה יבקשו עליהם רחמים וכן כתב בהגות לפרשיות התורה: בעל עקידה רואה בצו הספירה חשיבותו של אנטידיאום ביהדות. כל יהודי ויהודי חשוב כמלך וככהן. הזכירו את שמו כדי להדגיש את שוינו למעלה

⁴ א' ג: ... כל יוצא צבא בישראל תפקדו אתם לצבאתם אתה ואהרן

каждому человеку дана задача реализовать свой уникальный потенциал. Аналогично слово **יָשׁוּ** означает поднять, возвысить человека, укрепив его связь с его духовной сущностью¹.

Отдельные люди образуют семьи, которые, в свою очередь, образуют колена. У каждого колена есть свой герб, а группы из трех колен объединяются под одним, своим особым, флагом². Согласно многим комментаторам, у каждого колена в отдельности также есть свой флаг³, прекрасные детали и изображения на котором, исполненные глубокого смысла, точно отражают в своем внешнем великолепии внутреннюю сущность колена. Флаг, говорит Шем ми-Шмуэль, был знаком единства; само слово **גַּלְת** означает соединение, общий сбор. Высоко реет флаг цвета колена, того же цвета, что камень колена на хошене⁴. Благодаря всем этим связующим символам, вызывающим глубокое чувство близости и гордости, люди, отставшие или заблудившиеся, знали, как вернуться к своим корням⁵.

Эту идею развивает наличие в хошене на груди у первосвященника драгоценных камней, каждый из которых символизировал определенное колено. Эти камни давали возможность осуществлять урим ве-тумим – один из способов «общения» между Всевышним и человеком. Информация от Всевышнего прочитывалась в комбинациях духовных элементов всех колен на камнях хошена, образующих этот «инструмент общения». Пророк без народа, пророк-одиночка – просто миф. Когда еврейский народ теряет уровень, при котором он достоин духа пророчества в своей среде, даже Моше-рабейну не мог бы на этом этапе сохранить свой дар.

Иб-Эзра⁶ объясняет, почему каждое конкретное колено было связано с таким-то и таким-то определенным флагом. Так, Иеуда (малхут) располагается вместе с Иссахаром (Тора) и Звулуном (богатство) на востоке, подобно тому, как на востоке встает солнце. У каждого флага – свой цвет и свой рисунок (лев, мандрагоры и т.д.). Это расположение отражает **כַּסָּא הַכְבוֹד** и образы четырех животных вокруг него (другими словами, стан Клаль Исраэль с Шехиной, нисшедшей к нему, был точным аналогом изначального проявления Всевышним Его сущности вовне: **כָּלל יִשְׂרָאֵל הוּא הוּא** (המרכבה).

Вклад каждого индивидуума в духовную жизнь народа остается жизненно важным по сей день. Одним из проявлений этой идеи является хидуш. Тора намного

¹ אור גדליהו ס' א: ולכן נאמר שאו את בני ישראל – שאו ... לשורש החיות של האות השייך לו. וכן נראה מלשון רבינו בחי שכתב על הלשון במספר שמות וז"ל לא אמר במספר שמותם ... [אלא] כמספר [שמות] המלאכים שבארבע מחנות ע"כ שהמלאך הוא השרש שיש לכל אחד מישראל ... בתורה. ולפי מש"כ דשורש כל אחד מישראל הוא באות שבתורה יש לפרש במספר שמות בשמות של הקב"ה

² ברש"י א נב: שלשה שבטים לכל דגל וגו' וכמבואר בפסוקים שכל שלשה שבטים היו נקראים מחנה – מחנה יהודה, מחנה ראובן, מחנה אפרים ומחנה דן

³ יודלא כאברבל וכן משמעות הפסוק שנאמר איש על דגלו באותות לבית אבותם וכן מפורש בחז"ל שנתנו צורה לכל דגל של כל שבט ושבט

⁴ רש"י ב ב: כל דגל יהיה מפה צבועה תלויה ... צבע כל אחד כגון אבנו הקבועה בחשן

⁵ שם משמואל שם ד"ה להבין: הדגל הוא סימן שיתקבצו אליו הנפזרים כמ"ש רש"י וביותר במלחמה שהנפרד ... יוכל לשוב אל מחנהו בכל עת, כ"כ הוא ברוחניות. והנה כתיב (שיה"ש ב) ודגלו עלי אהבה, ודגל הוא לשון חיבור, היינו שיהיה תמיד דבוק באהבת השי"ת

⁶ גם מובא ברמב"ן ב ב

ביותר, שיש להם חשיבות רבה יותר. לפי רמב"ם, חשיבות התורה היא לא רק בגלל שהיא מורה לנו על מה שצריך לעשות, אלא בגלל שהיא מראה לנו את הדרך הנכונה לחיות. חשיבות התורה היא גם בגלל שהיא מראה לנו את הדרך הנכונה לחשוב. חשיבות התורה היא גם בגלל שהיא מראה לנו את הדרך הנכונה להרגיש. חשיבות התורה היא גם בגלל שהיא מראה לנו את הדרך הנכונה להתנהג. חשיבות התורה היא גם בגלל שהיא מראה לנו את הדרך הנכונה לנהל את חיינו.

Шем ми-Шмуэль отмечает, что необходимость утвердить уникальность каждого еврея возникала каждый раз, когда евреям предстояла физическая или духовная война⁶. Первый подсчет был произведен, когда евреи входили в Египет, подсчет семидесяти душ, которые готовились «погрузиться» в самую нечистую страну в мире⁷.

וְאֵין זְמַן שֶׁלֹּא הָיָה בּוֹ הַתְּבוֹנָנוֹת וְחִידוּשׁ הָעֵנִינִים. (הקדמה לפירוש המשניות קטע המתחיל וכשמת משה ע"ה)⁸.

¹ איוב יא ט: ארוכה מארץ מדה ורחבה מני ים (ע"פ עירובין כא ע"א)

אור החיים שמות לא יג: דבריה מזוקקים ואותותיה ספורות וכל אות ואות מגלה הלכות ונפלאות... בשבעים פנים וארבעה אופנים ול"א נתיבות, וכל נתיב בכמה שבילין

עירובין כא ע"א: ע"ש לדרוש על כל קוץ וקוץ תילי תילים של הלכות

² רמב"ם: ואין זמן שלא היה בו התבוננות וחידוש הענינים. (הקדמה לפירוש המשניות קטע המתחיל וכשמת משה ע"ה)

ובחגיגה ג ע"ב: דברי תורה פרים ורבים

³ מכתב מאליהו – מאמר על התורה: לכל דור יש כח מיוחד לקבל את התורה

אמרו רז"ל שכל הנשמות עמדו במעמד הר סיני, וזה היה כדי לתת לכל דור כח מיוחד לקבל את התורה, המגלה את התורה לאמיתיה בדור ההוא. דוקא במצב של הסתר, כשנתמעטו הלבבות, מתגלה דרך הלמוד שעל ידו אפשר לחדש חידושי תורה...

אמרו רז"ל (שבת פ"ח): "כפה עליהם הר כגיגית... מכאן מודעא רבה לאורייתא... הדר קבלוה בימי אחשורוש." (ועיין בכרך ב' מאמר "משנכנס אדר" וכו'). כי הגילויים הנשגבים בשעת מתן תורה שכבשו את בני ישראל, הם בחינת "כפה עליהם הר כגיגית", ועדיין אינם בגדר מתן תורה בשלמות. ואימתי הקבלה היא בשלמות – כשמתגלה דבקותנו לתורה דוקא מתוך ההסתר הגדול...

סנהדרין קב ע"א: חידשו דברים שלא שמעתן האוזן מעולם

שבת קמא ע"ב: עשו ציצים ופרחים לתורה

Это также следствие бесконечной глубины мудрости тора.

שו"ע הרב הל' ת"ת פ"א הל' ה:

שהתורה מצד עצמה אין קץ ותכלית [שנאמר לכל תכלה ראיתי קץ רחבה מצותך מאד] אפילו לפשטי דרשותיה הצפונים בה. ורבי עקיבא היה דורש על כל קוץ וקוץ תילי תילי של הלכות ולא הגיע לתכלית דרשותיה עדיין. וכן אין קץ לתכלית לעומק טעמי ההלכות והפולפול בטעמיהן ובדרשותיהן במדות שהתורה נדרשת, ונע"ז יחדשו הלכות באין קץ ותכלית למי שזוכה לזה אחר שגמר תחילה כל התורה שבע"פ המסורה לנו והנגלית לעין כל כמו שאמרו חכמים (שבת סג) דליגמר איניש, והדר ליסבר שהוא עיון בעומק הטעמים וכמשי"ת

⁴ חגיגה ג ע"א: אין בית מדרש בלא חידוש

⁵ רב משה שפירא שליט"א

⁶ שם משמואל ריש פרשת במדבר: שכל המנויים שהיו בישראל, היו רק קודם מלחמה, רוחנית או גשמית.

⁷ שם משמואל שם: המנין הראשון, בשבעים נפש ירדו אבותיך מצרימה, שהיו צריכים אז התחזקות גדולה שלא יטמאו בין המצריים.

⁸ שם משמואל שם: וכמו שפירש כ"ק אדמו"ר זצללה"ה מאה"כ ואלה שמות בני"י על פי משכתב הרשב"א בתשובה ששם של דבר הוא קיום של הדבר וכאשר הלכו למצרים מקום טומאה הוצרכו לחיזוק ולקיום ביותר ע"כ תדה"ק

Еще один подсчет имел место после хет а-эгель¹, когда зуама от греха Первого человека вернулась и грозила распространиться дальше. Тогда бней-Израэль были вынуждены начать духовную войну, войну в пустыне за свое духовное выживание².

И вновь, при вступлении в Израиль, где им предстояли битвы с кнаанскими народами, евреи были пересчитаны, как они должны быть пересчитаны перед каждой битвой³.

Расположение дгалим, их содействие реализации потенциала каждого отдельного человека в гармонии с общим «звучанием» всего народа – все это помогало привлечь Шехину в еврейский стан. Дгалим олицетворяли слова Торы, данной на горе Синай, и все ее буквы – уже не только как слова, а как воплощение в народе. Имя Всевышнего теперь было закодировано в еврейском народе, еврейский народ стал одушевленным свидетельством существования Единого Б-га⁴.

¹רש"י, במדבר א א ד"ה וידבר: וכשנפלו בעגל מנאן לדעת מנין הנותרים

²שם משמואל: ואחר יציאת מצרים, אחר שנפלו בחטא העגל וחזרה הזוהמא להתפשט, והוצרכו אח"כ למלחמה הרוחנית שבמדבר כנ"ל בזוה"ק

³שם משמואל שם: ואח"כ קודם כל מלחמה הוצרכו למנין, כמו שמבואר בכתובים. ורק פעם אחת בימי דוד שהיה שלא לצורך מלחמה נחשב המנין לחטא

ולא ידעתי אם כוונת השם משמואל למנין שכתב רש"י בריש הפרשה: וכשבא להשרות שכינתו עליהם מנאם באחד בניסן הוקם המשכן, ובאחד באייר מנאם אבל כן כתבו במפורש הרשב"ם, האברברנל, והחזקוני שהמנין בפרשתינו היא ההכנה ליכנס לארץ

⁴שפת אמת [תרנ"ו]: במדרש איש על דגלו נתאוו בני ישראל לדגלים להיות ניכרים כמלאכי השרת ע"ש. כי בני ישראל נבראו להעיד על השי"ת ולפרסם הנהגתו ית"ש בעולם כמ"ש אתם עדי נאום ה'. פל' נאום ה' הוא התורה ובנ"י צריכין להיות בעצם תורה כדאיתא אורייתא וישראל כלהו חד ואז הם עדות על השי"ת. ובאמת ספר במדבר נתיסד על זה כי מקודם קיבלו התורה בחל' דיבור ואח"כ במשכן ודגלים ה' מלה דקיימא בעובדא וזה בחל' במדבר. ואיתא במדרש התורה ניתנה במדבר חנם שכל א' יכול לזכות לתורה. ד"א אם אין אדם עושה עצמו הפקר כמדבר אינו זוכה לתורה. ולכאורה דבריהם סותרין זא"ז. אבל הענין כמ"ש בזוה"ק תרומה אורייתא מאן דבעי למיזכה בה זכה. אבל מלה דקיימא בעובדא צריכין למקני באגר שלים ע"ש. ולזה אין זוכין להיות בעצם תורה עד שנעשה הפקר כמדבר ואז נקרא עושי דברו כמלאך שאין בו רק שליחות הבורא ולזה נתאוו בני ישראל להיות ניכרים ששמו ית' נקרא עליהם ועל זה כתיב שימני כחותם להיות ניכר רשימת אותיות התורה בעצם האדם: